

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 30.

LÖSNUMMER 10 CENTS.

WINNIPEG, MANITOBA, TORS DAGEN DEN 24 AUGUSTI, 1922.

LÖSNUMMER 10 CENTS.

Nr. 34

Då vetenämnden ej blev av söker man annorledes stabilisera marknaden.

Ontario tror att splittringen emellan Drury-Morrison är akut. Langley påyrkar eliminerad av alla privata elevatorer. Australien har den bästa planen, säger Motherwell.

Arbetarna emot en friare immigration.

Sedan projekt om vetenämnden misslyckats, ha premiärministrarna av Alberta och Saskatchewan tillfrågats om det är något, som de önska, att federalregeringen skall utträtta i frågan om vetens marknadsförande. I sin förfrågan förklarar sig premiärminister King angelägen om att få förslag om på vilket sätt federalregeringen kan samverka.

Som ett svar därpå telegraferade premiärminister Dunning till Ottawa följande förslag: Federalregeringen kan hjälpa farmarna genom att sammanhålla en konferens av bankirer för att rådgöra om medel att sätta farmarna i stånd att hålla sitt spannmål länge nog för att hindra det vanliga prisfall på marknaden. Samtidigt kunde man, att skulle kalla en konferens av andra än bankirer för att tillförsäkra sig om deras löfte om att vänta med sina skulder hos farmarna. Hans mål är att stabilisera marknaden för att undvika den vanliga rasningen på spannmål, vilken gjorts att farmarna fått intet eller litet om att vänta med sina skulder hos farmarna. Hans mål är att stabilisera marknaden för att undvika den vanliga rasningen på spannmål, vilken gjorts att farmarna fått intet eller litet om att vänta med sina skulder hos farmarna.

En 77-årig tjv av 200,000 frcs.

En gammal gumma, som en längre tid skickligt utfört flera fickstöldar, nu fast.

Polisen i en viss del av Paris har sedan någon tid haft att utreda ett antal skickligt utförda fickstöldar, huvudsakligen begångna på salutorer. Så småningom rådde man få ögonen på en gammal vittig dam, som tycktes vara en ovanligt trägen torgkund och som annäringsvärt ofta varit synlig där en av dessa stöldar rapporterades. En polisman sattes att övervakas henne. Hon kom som vanligt en morgon, vittig och hedervärd, med en väska i handen på väg till torget. Polisen följde efter och övervakade henne just som hon med långa fingrar dök ner i en enkel torgkunds ficka. Vid anbländandet påstod hon emellertid energiskt att hon just hittat portmônien med dess innehåll på gatan. Icke förtyddes hon till polisstationen, där hon förklarade att hon var en hedertlig kvinna, 77 år gammal och änka efter en läderhandlare som lämnat henne någon förmögenhet. Hon ägde flera hus i och utanför Paris och ett litet skäp i England.

Polisen tog sig för att inventera hennes väska, och därin fann hon ett stort antal värdepapper, som hon förklarade att hon ägde. Hon hade också ett stort antal värdepapper, som hon förklarade att hon ägde. Hon hade också ett stort antal värdepapper, som hon förklarade att hon ägde.

Mannen som sprängde Monte Carlo bank.

En på sin tid mycket populär varietévisare handlade om mannen som sprängde banken i Monte Carlo. "The man who broke the bank at Monte Carlo", som det lydde det engelska originalt, den sjöngs alltid på engelska. Nu är det ju mer än en gång som det hänt att spelbanken blivit av med sin dagakassa och rulletten måst avstås till försäkringar. Men visan i fråga behandlade ett särskilt tillfälle, som inträffade för ungefär trettio år sedan, och dess hjälte, mannen som sprängde banken, har just i dagarna avlidit i Paris, 82 år gammal, efter en skiftande och icke just hedrande livnadshälsa.

En svensk som hedrar sitt land.

Stipendiaten, filosofie doktorn Helge Lundholm, gör sig uti högsta grad bemärkt.

Har bedrivit specialstudier.

Studierat psykologi och konsetteori vid universitetet i Harvard, har fått uppdrag att återvända hit.

Fil. dr Helge Lundholm, som hösten 1919 reste till Amerika såsom en av Sveriges-Amerikastiftelsens första stipendiatar, har i dessa dagar för stiftelsen anmält sin återkomst till hemlandet. Han återvänder emellertid snart till Amerika, där han numera är chef för laboratoriet vid MacLean hospital.

Dr Lundholms syfte var att vid Harvard universitetet studera psykologi och konsetteori och under det första året arbetade han bl. a. på psykologiska laboratoriet vid Harvard såsom universitetets gäst. För Svenska Dagbladet berättar han att från universitetets sida det största tillmötesgående visades, och de svenska stipendiatarerna flugo all den hjälp de kunde behöva. Efter stipendiatarernas tillstånd dr Lundholm som assistent vid universitetet i social psykologi, jämförande psykologi samt allmän och tillämpad psykologi och i januari 1921 jämsides med denna befattning såsom psykolog och laborator vid MacLean hospital.

Laboratoriet vid MacLean, där han fortfarande är anställd som chef, har under hans ledning omorganiserats och utvidgats. Det händer underströmmen att studenter från Harvard utifrån undersökningar vid detta laboratoriet. Flera av de amerikanska hospitalen och även industriella företag ha för övrigt inlett liknande laboratorier. Det är inte enligt vad

(Forts. & sid. 4.)

Misslyckandet av Everest bestigning.

Man vet numer att ett snöskred var orsaken till expeditionens misslyckande.

Försenade underrättelser till Times ge nu upplysning om verkliga orsaken till uppgiften av Mount Everest-expeditionen. Den avslöjade nämligen ett definitivt vid det misslyckade försöket, då man kom toppen så nära som ungefär 600 meter, utan en gång försöka sin lycka, medan de andra bergstygarna sig ned till viloplatsen vid Darjeeling.

Det var den 7 juni som det sista försöket gjordes och man hade kommit överens att fresta lyckan endast om omständigheterna voro exceptionellt gynnsamma. Den 6 juni hade varit vilodag högt uppe under strålande solen och allt syntes lösa det bästa.

Man gav sig i väg kl. 8 på morgonen, tre av expeditionens medlemmar och 14 bärande, med proviant och syreapparater avsedda för sista delen av vägen. Partiet var uppdelat på fyra skilda avdelningar, vardera förenade genom ett rep. Snöförhållanden voro goda, så att man fick fast fot under fötterna.

Kl. 12-2 började plöteligen ett hotande dån, och omedelbart därefter började snömassorna att glida nedåt. De tre deltagarna i expeditionen, Mallory, Somervell och Crawford och en bärande, vilka voro sammankomna med ett av repen, ruschade nedåt omkring 50 meter, då skredet plöteligen hejades och de oskadade kunde arbeta sig upp ur snön. Då de såg sig om efter de andra märkte de att det andra partiet också redjades, men alldeles på branten av en glaciär som en 20 meters lodrätt stup invid sig. De två återstående partier hade tydligen slungats övre branten med i ravinerna.

De begav sig genast öst och lyckades gräva upp tre bärande som voro livliga och oskadade, fast något vimmelkanta efter fallet. Det återstående partiet, övre bärande, hade fått livnans alldeles öfver sig och låg djupt nere i ravinerna. De arbetade under flera timmar och flngo tag i sex av de förölyckade, alla döda. Den sjunde måste lämnas kvar, begravd för djupt under snön och gravlös dödd.

Sådan blev det tragiska slutet på denna expedition, som eljest gått så lyckligt.

Canadas och Förenats Staternas valutator noteras nu återigen till pari i de resp. länderna.

I Kansas City blev en kvinna dömd till 6 månaders fängelse och \$500 böter för rånning på offentlig plats.

I djupa källar-valven...

Vatada medeltida rådhuskällare har man nu i dagarna funnit.

Enligt Ystadabladet Aurora har Ystads rikedom på medeltida byggnader plöteligt fått ett övankat och synnerligen värdefullt tillskott. Vid renoveringsarbeten i gamla rådhuset på Stortorget har man nämligen antruffat tre källarvalv från 1300-talet, utgörande den enda kvarstoden av det ursprungliga rådhuset, som jämte stadens arkiv förstördes 1569, då Ystad brändes av svenskarna. Professor Rudbeck i Lund har undersökt platsen och konstaterat dess utomordentligt kulturhistoriska värde. Denna rådhuskällare, där medeltidens borgmästare hade privilegium på att pris-sätta och utskänka mumma och vin till menigheten, är den enda i Sverige bibehållna.

SVENSKAR!

Observera annonsen i dagens tidning om Mr. Gjerwells, B. A. kurs i SVENSKA SPRÅKET!

Hur Englands överhus har växt.

Överhusets medlemsantal har växt på ett i högsta grad övökande sätt.

William Pitts korrupta kutym har vid överträttade under modern tid av Asquith och Lloyd George.

På dagordningen, niEngland står för närvarande en länge beramad övverhusreform, avseende att i någon mån anpassa den ärovidriga institutionen till tidens krav. Ett förslag har sett denna som emellertid blott antyder de allmänna grundidéerna och överlämnas åt den blivande behandlingen att utforma detaljerna. En detalj är dock preciserad, nämligen ötn som angår reduktionen i övverhusmedlemmarnas antal, vilket skulle nedgå från något över 700 till 350.

Det kan då ha sitt intresse att med några historiska drag följa husets tillväxt genom tiderna.

Till Stuartarnas tid utdelades påråddigheten endast mycket sparsamt. Till Henrik VII:s första parlament in kallades endast 29 pårer och sedan väckte antalet endast långsamt. Vid drottning Elisabeths död, något mer än 100 år senare, var antalet 59. Hennes efterträdare, Jakob I, upptäckte däremot i utvalande av titlar och värdigheter en givande inkomstkälla. Hans skapade baronet-titeln, som innebar en årligt adelskap, fast utan säte och skatt. Han utvalde till sina ättlingar ett mindre än 60 nya pårer under sin 22-åriga regering. De följande Stuartarna gingo i hans fotspår och vid William III:s tronbestigning funnos 150 lordar. Drottning Anna utvalde en gång 12 pårer på en gång för att få majoritet för ett förslag i övverhuset.

Till de första kungarna av huset Hanover hade rättigheten att utnåmna pårer varit ett prerogativ som utövats av monarken personligen, men under Georgarnas tid övvergick denna rätt på premiärministern, så att kungen blott hade att formellt bekräfta hans åtgärder.

William Pitt begagnade denna rätt till att övvervinnas den gamla aristokratien med nya pårer och gav övverhuset karaktären av en representant för rikedomerna. Under sitt första år som regeringschef utnåmnde han ett mindre 50 pårer och under de 17 år han innehade makten utalles ej mindre än 140 — ett uppnått rekord.

Vid George II:s tronbestigning funnos 222 pårer; vid George III:s död var antalet 372.

(Forts. & sid. 4.)

En jättebikupa funnen under ett skiffertak.

Vid reparation av ett hus i staden Pau upptäckte arbetarna häromdagen plöteligt under skiffertaket oppningen till en väldig bikupa, om vars tillvaro man förut ej fått någon aning.

Stilla i sitt lugn kommo bina utryggnade och arbetarna måste skyndsamt slå till reträtt. Sedan på aftonen kom en biödlare tillstades och infångade biuvarnen, som var alldeles övverdrömda. Sex upptog ej mindre än två kvadratmeter av takens yta under skiffertaket. Där tillvarogts 35 kilogram honung och en motsvarande mängd vax. Det antages att bina hållit till där under fem år.

Man tror på en snabb uppgörelse.

President Harding begär en fullmaktsbefogenhet att göra slut på bägge strejckerna.

Verkningarna bli kännbara.

Bägge parterna i Nova Scotia kolstrejk äro fortfarande resoluta. Trupper inkallas som "skyddsvakt."

Den amerikanska kol- och järnvägsstrejken är ännu i ett mycket kritiskt läge. President Harding har begärt fullmaktsbefogenhet för att söka åstadkomma ett slut på de bägge för landets skadliga strejckerna och för upphållet av transportationen. Han även påyrkar rätten för villiga män att arbeta. En fredspakt har vidare arbetats av det stora amerikanska broderskapet av järnvägsmän; strejckare skulle få återgå till arbetet och nya män stanna kvar, då det påstås att större arbetstaber erfordras. Strejckerna ha fortfarande stundom våldsam karaktär — och bomber exploderat litet var stans utefter järnvägslinjer och under depoter. Man hoppas på initierade håll att en lösning skall kunna åstadkommas under löppet av veckan.

Verkningarna av strejcken bliva dock allt mera kännbara för varje dag som går. På flera platser har lokomotivförarna och eldarna nekat att tjänstgöra, emedan materialet till följd av bristen på yrkeskunniga arbetare i reparationsverkstäderna, är livsfarligt att använda. 1,200 av tagpersonalen på Louisville & Nashville R. R. gingo på strejk den 14 augusti, varvid Harlan and Bell koldistrikt blev avskuret från all förbindelse. Ansökan om tillåtelse att kalla generalstrejk har inlagts till the Brotherhoods av lokala avdelningar på Santa

(Forts. & sid. 4.)

Berlins polismän numer pansrade.

Man har tagit London samt New York som en förebild för att skydda polisen.

Efter förebild av London och New York har man i dagarna börjat försäkra Berlins kriminalpolis med s. k. pansarvästar för särskilt farliga uppdrag. Pansaret består av hårda små stålplattor, lagda på varandra som fjäll och beredande största möjliga rörelsefrihet. Företagarna skjutprov, även med kraftiga repeterpistoler, ha visat att pansaret är absolut skottsäkrat.

Av tidningarna att döma är det för övrigt inte bara pansarvästar Berlinpolisen behöver. Så här ser en del av rånlistan ut för endast två på vardera följande nätter:

En 49-årig konstnär överfalls vid halv 2-tiden på natten på Holzmärktstrasse av fem okända individer, som slog honom till marken, togo plånbok med 1,800 mark, och klocka med guldkedja och till slut även drog av honom vigselringen. — En 23-årig arbetare blev vid halv 4-tiden på morgonen vid Kupfergraben tilltalad av ett antal män, som bado om cigarrer. Då han nekade öfverföll de honom, frätog honom hans kontanter, 600 mark, och kastade honom till sist i Spree. Genom att klamma sig fast vid en bøj lyckades han hålla sig uppe, men fick ligga i vattnet övver en timme innan han blev upptagen i en passerande båt. — I Grunewald blev slutligen en 21-årig köpmän vid halv 1-tiden på Georg Wilhelmstrasse övertallen av två män, som frätog honom hans väska och misshandlade honom med slag och sparkar tills han förlorade medvetandet. Han fanns av personer som gingo vägen fram och fördes till sjukhus. Han hade tydligen erhållit svåra inre skador.

Kung Haakon av Norge fylle nyligen 50 år.

I dessa dagar, när monsieur Coué tar så mycket om självsuggestionens makt, kan det var av intresse att höra om en man som försökt hänga sig, icke lyckades, men ändå dog efter vad det synes på grund av självsuggestion. Det gäller en 44-årig man vid namn Alfred Manning, som funnits död i sin bostad i Shorehitch hängande med hakan i en snäskud som knutits om knappen på sängarmen. Vid läkarbesiktningen konstaterades ett rött märke på halsens framsida, men intet tecken till död genom kvävning. Manning hade trott att han höll på att hänga sig och dött av hjärtslagen — i själva verket genom självsuggestion sedan han placerat huvudet i snaran.

Den beryktade "heliga alliansen" synes nu vara i upplösningstillstånd.

Det är fara värt att Frankrike kommer att bli helt isolerat. Sinnen-reörelsens grundläggare, Arthur Griffith, är död. Världens hemlösa stackare ett mycket svårt problem.

Engelskt förslag i tyska skuldfrågan.

Dragkampen mellan Poincaré och Lloyd George, Frankrike och England, har utspelat sin första akt i den senaste omgången. Ställningen blev fortfarande oavgjord om vi få rätta oss efter de officiella tecknen, men det är orimligt att tänka sig att ett avgörande nu kan uppjuktas en längre tid. Alliansen, skola vi ironiskt kalla densamma, den "heliga alliansen", är i upplösningstillstånd, därom kan ej hyssas det minsta tvivel. Frankrikes isolering är i snabb utveckling. Den enda vän Frankrike möjligen har haft är Belgien och detta land har säkerligen handlat mindre av hjärtskäl än med tanke på "vännens" i södern pansrade näve. Därmed villja vi ej säga att en politisk bytning Frankrike—Belgien skulle leda till militär aktion mellan dessa länder, men en pansrad näve är bara ett uttryck för att de båda länderna börjar ställa sig på Lloyd Georges sida såger mycket.

Frånsett alla intressen, som spela in i den politiska dragkampen mellan hat och förnuft och frånsett de makter, som vilja hava ett finger i spelet, kan man gott säga att striden står mellan Frankrike och England.

Rodan av de anföranden, som premiärministrarna Lloyd George och Poincaré höllo vid konferensens öppnande, var det tydligt, att uppfattningen på engelsk och fransk sida är så divergerande, att det skulle bli svårt att finna en gemensam grund att stå på. Lloyd George höll före, att Tyskland är korsat, att drastiska åtgärder mot dessamma endast skola ända i ruin, vilken naturligen innebär, att de allierade icke kunna få något från tysk håll. Poincaré däremot synes tro — eller vill åtminstone påskina, att han tror — att Tyskland fortfarande är både ekonomiskt och militärt ganska starkt, att det är i stånd att fullgöra segrarnas hårda villkor, men att det — möjligen avseväligt — söker undandraga sig sina obligationer till de allierade.

Det blev snart klart, att tvvekan mellan engelsk och fransk uppfattning skulle bli synnerligen bitter. En förståelse är i skrivande stund ganska avlägsen. Hela ententen är hotad, och Frankrike står inför möjligheten att bli isolerat. Poincaré framlade nämligen ett förslag, som gick ut på, att Tyskland beviljas tre månaders moratorium, men att de allierade skola övertaga tysk industri, tyska gruvor, skogar o. s. v. — övverhuvud kontrollera Tysklands hela ekonomiska liv — för att försäkra sig om, att Tyskland för moratoriets utlöpanad skall betala till den yttersta skrävren, vad segrarna en gång fastställt. En av konferensens tillsatt expertkommitté, som behandlade det franska förslaget, undertecknade detsamma i alla dess viktiga punkter. Lloyd George framlade ett uttörsdrag, enligt vilket Tyskland

skall beviljas minst ett års moratorium och dess skadestånd reduceras till omkring en tredjedel av den summa, som bestämdes i London i maj 1921. Den kontanta årliga skadeståndsbetalningen på 2,000,000,000 guldmärk skall, enligt det engelska förslaget, annulleras och endast de i London bestämda 26 procenten av den tyska exporten utkrävas. England är även bestämt emot, att Frankrike tillåtas på egen hand viltsaga åtgärder för att utpressa betalning av skadestånd från Tyskland. Vid detta krav håller emellertid Poincaré enstast fast.

Under tiden har den allierade skadeståndskommisionen beslutat att hos de internationella bankirerna, med J. P. Morgan i spetsen, anhölla om att dessa åter sammanträda i Paris den 15 sept. för att övverägga frågan om ett stort internationellt lån åt Tyskland. Som man torde erinra sig sammanträdde dessa bankirer för några månader sedan i London.

(Forts. & sid. 4.)

Anstiftaren får längsta straffet.

Den svenska rättvisan går till roten och upphövet av den brottliga gärningen.

En lanbrukare H. O. Hedström i Västervångsta, Medelpad, dömdes den 19 maj av Medelpads västra domsagas häradsrätt till sammanlagt 2 år 10 månaders straffarbete för bedrägeri och mened i konkurs. Det märklige vid detta domslut var emellertid att den person till vilken Hedström genom skenöpp avhänt sig sin egendom — en kusin till Hedströms hustru, svensk-amerikanen O. S. Westman — fick strängare straff. Westman dömdes till 5 års straffarbete för anstiftande av bedrägeri, oredlighet mot borgenärer och mened. Domstolens motiverade detta med bl. a. att Westman under vittnes i Hedströms ben utövat ett synnerligen starkt inflytande övver Hedströms viljelja.

Besvär anfördes, men ävea hovrätt har nu, enligt vad Dagens Nyheter erfarit, ej funnit skäl att ändra häradsrättens utslag.

Son Yat Sen har utfärdat ett proklamation, vari han förklarar sig vara Kinas enda legitime regent. Det är äro lättare sagt än gjort att vara detta.

Den bekante Dr. John Eklund i Duluth mördades för en tid sedan av en John Magnusson. Mördaren sköt sig själv, då den mördades son, Dr. J. Eklund stod i begrepp att kasta sig övver honom. Man känner ingen anledning till den rysliga gärningen.

Varför tyska riksbanken höjt räntan.

Den 23 juli höjde tyska riksbanken sitt diskontot till 6 proc. från 5 proc., vilken räntesats öfverändradt sedan den 23 december 1914. Vid det sammanträde av riksbankens centralkommitté där beslutet fattades meddelade vice presidenten, dr von Glasenapp, följande intressanta upplysningar om tyska penningmarknadens läge och de därav följande nödvändigheterna av en diskontohöjning.

Det öfverflöd på kontanta medel som under krigsåren gjorde sig gällande på den tyska penningmarknaden och som efter krigets slut till och med ytterligare accentuerades, började uppvärra mot slutet av förra året och försvann helt och hållet med första kvartalet av det löpande året. Under andra kvartalet inträdde i stället penningknapphet, som alltmera tilltagit och nu kraftigt givit sig till känna. Privatkreditkontot, som under detta års första månader höll sig i 4,15 procent, hade vid slutet av juni kommit upp i 5 proc. eller i jämförelse med det gällande diskontot, och dagligt mot borgen av skattkammarväxlar vilka under de första fyra månaderna stodo i 4,45 procent, stego så småningom upp i 7 procent.

Ända till på våren 1922 hade riksbanken rönt ringa inflytande av förändringar, huvudsakligen emedan banken lyckats i öppna marknaden placera större delen av de i banken avstämde diskonterade skattkammarväxlarna. I december månad 1921 funnos

Dec 22
Post-
Librarian
Winnipeg